

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma: Vliv politických rozhodnutí na HDP: Dá se chudoba řešit politicky?

Autor: Králová Barbora

Vedoucí práce: PhDr. Otakar Volenec, CSc.

Oponent: Ing. Jan Kochan

Náročnost tématu na:

• teoretické znalosti	☐ podprůměrná	☒ průměrná	☐ nadprůměrná
• vstupní údaje	☐ podprůměrná	☐ průměrná	☒ nadprůměrná
• použité metody	☐ podprůměrná	☐ průměrná	☒ nadprůměrná

Kritéria hodnocení práce

Stupeň hodnocení

	1	2	3	4
Stupeň splnění cíle práce	☒	☒	☐	☐
Logická stavba práce	☒	☐	☐	☐
Práce s literaturou, citace	☒	☐	☐	☐
Adekvátnost použitých metod	☒	☒	☐	☐
Hloubka analýzy ve vztahu k tématu	☒	☒	☐	☐
Vlastní přístup k řešení	☒	☐	☐	☐
Formální úprava práce	☒	☐	☐	☐
Jazyková a stylistická úprava práce	☒	☐	☐	☐

Využitelnost výsledků práce v praxi, příp. teorii:

☒ průměrná ☐ nadprůměrná

Připomínky a požadavky na doplnění práce:

Předkládaná bakalářská práce (dále jen BP) si klade za cíl "potvrdit či vyvrátit tezi, že s demokracií přichází i ekonomický blahobyt" (str. 10 BP). Autorka toto zkoumala na příkladu 3 subsaharských afrických zemí a lze říci, že došla k relevantním výsledkům. Prokázala při tom velmi dobré znalosti zkoumané problematiky a schopnost pracovat s relevantními zdroji informací.

K práci je také možné učinit některé kritičtější připomínky:

- autorka v Úvodu píše, že za měřítko blahobytu zvolila ukazatel HDP v běžných cenách přepočítaný podle parity kupní síly (PPP). Používá při tom poněkud

nestandardní termín "v současných cenových a směnných hodnotách podle parity kupní síly". Z textu (a částečně i z logiky věci) však vyplývá, že užitým kritériem je spíše než absolutní hodnota tohoto ukazatele jeho změna (tzn. růst či pokles, který autorka sice explicitně neuvádí, ale odvozuje ho z grafu a následně komentuje). Podle mého názoru by bylo vhodnější sledovat nikoli změnu celkového HDP, ale změnu HDP/obyv. ve stálých (nikoli běžných) cenách přepočítaný podle PPP. Na růst HDP totiž působí krom politického režimu i celá řada dalších faktorů, takže by bylo vhodné zvolit takový ukazatel, který bude "očistěn" od vlivu alespoň některých z těchto pro nás externích (nahodilých) faktorů (tzn. inflace a růstu počtu obyvatel). Navíc mám pochybnost o tom, že autorka používá ukazatel, o kterém píše (tzn. HDP v běžných cenách přepočítaný podle PPP), protože pokud jsem se díval správně, tak tento ukazatel je v databázi, na kterou se autorka odkazuje pod jednotlivými grafy, uveden až od roku 1980, zatímco autorka uvádí grafy od roku 1960 - tzn. patrně uvádí údaje ukazatele "GDP (current US\$)", u kterého si nejsem jistý, zda je přepočítán na USD podle PPP či podle kurzu;

- autorka v práci analyzuje 3 subsaharské africké země a z formulací v Závěru vyplývá, že chce z těchto 3 příkladů odvodit poměrně dalekosáhlé závěry pro, když ne všechny státy, tak alespoň pro všechny subsaharské státy, což se mi zdá nepřiměřené a neprůkazné;
- zvolené téma je metodicky beze sporu velmi náročné, neboť na životní úroveň (reprezentovanou nějakým hospodářským ukazatelem) a její vývoj působí velké množství faktorů. Na některé z nich má vliv existující politický režim, míra demokratičnosti, resp. vláda daného státu (především faktory vnitrostátní), na jiné nikoli. Možná by bylo vhodné v Úvodu toto zmínit a využít při tom poznatky z ekonomie o životní úrovni, resp. o HDP a jeho složení a růstu. To by mohlo poskytnout určité teoreticko-metodologické východisko a systematicky naznačit faktory, které vztah mezi demokratičností a růstem životní úrovně zkreslují a jejichž vývoj by stálo za to v práci také okomentovat;
- autorka popisuje etapy politického vývoje v jednotlivých zemích a následně za každou etapou popisuje vývoj HDP. Přehledy politického vývoje jsou dost často zpracovány pouze z jednoho zdroje. Jsou sice zpracovány pečlivě a čtivě, nicméně vzniká otázka, zda tam všechny uvedené konkrétní informace musí s ohledem na cíl práce být, resp. jestli by tam neměly být uvedené některé informace jiné. K tomu, aby výsledky provedeného výzkumu byly reprezentativnější a mohly být zobecněny pro

celý region subsaharské Afriky, bych možná navrhoval provést čistě kvantitativní výzkum míry korelace mezi vývojem reálného HDP/obyv. převedeného podle PPP (anebo ještě lépe vývojem jen těch složek tohoto ukazatele, které vláda mohla ovlivnit) a mírou demokratičnosti (vyjádřenou hodnotami Polity IV), příp. ještě mírou svobody (podle indexu svobody organizace Freedom House), a to u všech subsaharských afrických zemí. Případně by bylo možné se zabývat jen jednou nebo několika vybranými zeměmi, jako to dělá autorka, ale jít v té analýze více do hloubky, tzn. zahrnout tam i nějakou podrobnější analýzu hospodářského růstu a úspěšnosti hospodářských politik demokratických a nedemokratických vlád. Náročnost takové analýzy by ovšem patrně převyšovala míru obvyklou u bakalářských prací.

Celkově hodnotím práci pozitivně a uvedené kritičtější připomínky беру jen jako inspiraci pro případnou další odbornou práci autorky na toto či jiné téma. Zvláště oceňuji samotné položení si výzkumné otázky a snahu na ní odpovědět, systematičnost jednotlivých kapitol a zpracování relativně velkého množství informací. Doporučuji práci k obhajobě a v závislosti na průběhu obhajoby předběžně navrhuji hodnotit práci jako výbornou.

Otázka k obhajobě: V Závěru uvádíte, že teze o souvislosti demokracie a hospodářského růstu se ukázala být dokonale platná u Ghany, "kde jakmile demokracie v roce 2001 obstála ve zkoušce své stability, a sice při předání moci opozici, začalo HDP růst bezprecedentní rychlostí". Nesouvisí tento bezprecedentní růst opravdu spíše s rychle rostoucími cenami zlata a kávy na světových trzích v uplynulém desetiletí než s mírou demokratičnosti v samotné Ghaně?

Navržená známka: výborně

V Praze dne: 9. 6. 2011

.....
oponent